

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระภูกัน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔/๒๕๕๑

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาล

ประธานรัฐสภาอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เสนอเรื่องสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับการเลือกตั้งอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะมีวาระดำรงตำแหน่งสี่ปีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า หรือห้าปี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า บัญญัติว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี” และได้บัญญัติบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของบุคคลดังกล่าวไว้แตกต่างจากพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในตำแหน่งได้คราวละห้าปี สมาชิกสภาเทศบาลเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นจึงถือว่าบทบัญญัติ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ ขัดหรือแย้งกับมาตรา ๒๘๕ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้” ดังนั้น วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับการเลือกตั้งอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงมีกำหนดสี่ปี ตามมาตรา ๒๘๕ วรรคห้า

สำหรับข้ออ้างของสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยที่ว่า ตามหลักการตีความกฎหมาย ถ้ากฎหมายใดมีผลย้อนหลังเป็นโทษ ย่อมไม่มีผลใช้บังคับ และตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน น่าจะมีการทอดระยะการดำรงตำแหน่งตามกำหนดเวลาอย่างเดิมจนกว่าหมดสมัย นั้น เห็นว่าข้ออ้างหลักการตีความดังกล่าวใช้กับการตีความกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาเท่านั้น แต่ปัญหาเรื่องวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

พฤษภาคม ๒๕๕๑

ตำแหน่งของ

ราชอาณาจักรไทย

หมายถึงเกี่ยวกับ

ใช้รัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๘๕

มาตรา ๒๘๕

วาระการดำรง

คลดังกล่าวไว้

ให้สมาชิกสภา

องถื่นจึงถือว่า

มาตรา ๒๘๕

ราชอาณาจักรไทย

หรือข้อบังคับ

ตำแหน่งของ

พุทธศักราช

ความกฎหมาย

ฉบับปัจจุบัน

เห็นว่าข้ออ้าง

อาญาเท่านั้น

พุทธศักราช

๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๕ วรคห้า บัญญัติให้มีกำหนดเวลาราวละสี่ปี และใช้บังคับทันทีตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ จึงไม่สามารถนำหลักการตีความกฎหมายหรือ อัจเจตนาารมณข์ของรัฐธรรมนูญดังกล่าวมาใช้แก่กรณีนี้ได้

จึงวินิจฉัยว่า วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับการเลือกตั้งอยู่ก่อนวันประกาศ ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีกำหนดครวละสี่ปี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕ วรคห้า

นายมงคล สระภูัน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

